

HOOFDSTUK 6

NATUUR EN BIODIVERSITEIT

Foto : © Xavier Claes

Meer informatie op:
<https://leefmilieu.brussels/themas/groene-ruimten-en-biodiversiteit>

Dit hoofdstuk is bijgewerkt tot de bepalingen die in werking zijn getreden op 1 december 2020

INHOUDSTAFEL

VOORNAAMSTE WETSBEPALINGEN	3
DOEL VAN DE WETGEVING	3
VOORNAAMSTE VERPLICHTINGEN WAARVAN DE NIET-NALEVING EEN INBREUK VORMT....	4
A. Algemeen.....	4
B. Specifieke voorschriften voor de bescherming van dier- en plantensoorten.....	5
1) Gemeenschappelijke voorschriften voor de bescherming van dieren en planten.....	5
2) Specifieke voorschriften voor diersoorten	5
a. In wezen verboden vangstvormen.....	5
b. Strikte bescherming van bepaalde diersoorten	6
c. Visvangst	7
d. Bijen.....	8
3) Specifieke voorschriften voor plantensoorten	8
4) Specifieke voorschriften voor de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten.....	9
5) Voorschriften invasieve uitheemse soorten.....	10
C. Specifieke voorschriften voor bepaalde plaatsen.....	10
1) In de openbare bossen en wouden	10
2) In bossen en wouden van particulieren	11
3) In de natuur- en bosreservaten	11
4) Bescherming van Natura 2000-gebieden (binnen en buiten deze gebieden).....	13
5) Specifieke verplichtingen van toepassing in de stad	16
SANCTIES.....	18
A. Strafrechtelijke sancties	18
B. Administratieve sancties	18

VOORNAAMSTE WETSBEPALINGEN

De voornaamste wetsbepalingen ter zake zijn de volgende:

- Wetboek van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieumisdrijven, en milieuaansprakelijkheid (hierna 'Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid')¹;
- Ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud (hierna 'ordonnantie natuur')²;
- Wet van 28 december 1931 op de bescherming van aan particulieren toebehorende bossen en wouden (hierna 'wet op de bescherming van aan particulieren toebehorende bossen en wouden')³;
- Veldwetboek van 7 oktober 1886 (hierna het 'Veldwetboek')⁴;
- Wet van 19 december 1854 houdende het Boswetboek (hierna 'Boswetboek')⁵; en
- Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer (hierna 'Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten')⁶;
- Verordening (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten (hierna: "Verordening nr. 1143/2014")⁷ ;
- Ordonnantie van 2 juli 2020 houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 30 januari 2019 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten⁸; en
- De uitvoeringsbesluiten van voornoemde wetgeving, in het bijzonder het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 8 mei 2014 betreffende het parkreglement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest⁹ (hierna 'het parkreglement') en het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 2 mei 2013 tot vaststelling van de afwijkingen op het snoei- en kapverbod van bomen tussen 1 april en 15 augustus¹⁰.

DOEL VAN DE WETGEVING

De wetgeving ter zake heeft tot doel bij te dragen aan het verzekeren van de instandhouding en het duurzame gebruik van de elementen die deel uitmaken van de biologische diversiteit en dat door maatregelen voor de bescherming, het beheer, de verbetering en het herstel van de soortenpopulaties van de wilde fauna en flora, evenals hun habitats, natuurlijke habitats en terrestrische en aquatische ecosystemen, en door de daartoe vereiste behouds- of herstelmaatregelen voor de milieukwaliteit¹¹.

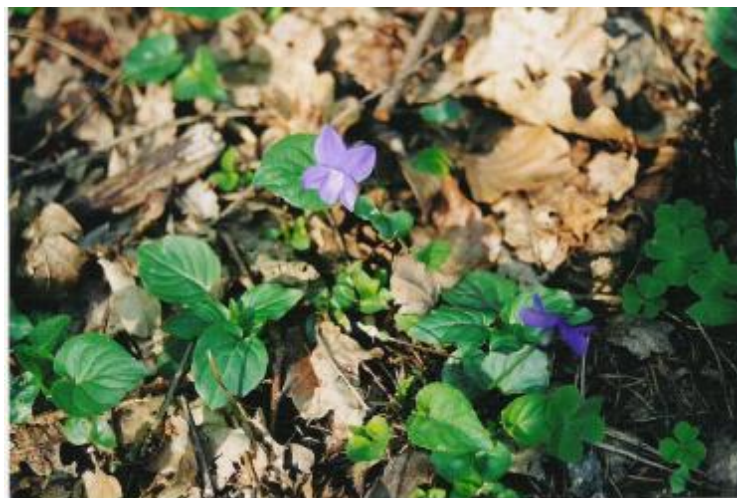

Foto : © Sylvain Hotton

¹ Ordonnantie van 25 maart 1999, vroeger getiteld 'Ordonnantie betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu' (B.S., 24 juni 1999, p. 23850), zoals hernoemd en gewijzigd door de ordonnantie van 8 mei 2014 (B.S., 18 juni 2014, p. 45980).

² B.S., 16 maart 2012, p. 16017.

³ B.S., 30 december 1931, p. 7257.

⁴ B.S., 14 oktober 1886, p. 4009.

⁵ B.S., 22 december 1854, p. 4247.

⁶ PBEU, L 61 van 3 maart 1997, p. 1.

⁷ PBEU, L 317 van 4 november 2014, p. 35.

⁸ B.S., 9 juli 2020.

⁹ B.S., 11 juli 2014, p. 53282.

¹⁰ B.S., 28 mei 2013, p. 34152.

¹¹ Zie artikel 2 van de ordonnantie natuur.

VOORNAAMSTE VERPLICHTINGEN WAARVAN DE NIET-NALEVING EEN INBREUK VORMT.

De wetgeving ter zake voorziet in een aantal overtredingen. Ook de schending van de volgende voorschriften is een overtreding.

A. Algemeen

Het maken van vuur op het veld op minder dan 100 meter afstand van huizen, bossen, heiden, boomgaarden, hagen, graan, stro, mijten of van plaatsen waar vlas te drogen is gelegd, is niet toegelaten, tenzij de eigenaar daar zijn toestemming voor heeft gegeven¹².

Het lozen van stoffen die het visbestand kunnen vernielen¹³ in een kanaal, een vijver, een visvijver of een viskom is niet toegelaten.

Op andermans grond zijn bepaalde activiteiten niet toegelaten, tenzij daarvoor een afwijking is toegestaan:

- het zonder noodzaak en ondanks het verbod van de eigenaar gebruik maken van een weg die aan een particulier toebehoort¹⁴;
- het beschadigen van de openbare weg of het zich toe-eigenen van een strook ervan¹⁵;
- het zonder rechtstitel in bezit nemen van enig gedeelte van de gemeentegrond¹⁶;
- het zich onrechtmatig toe-eigenen van het water van een bevoeiingskanaal, of er gebruik van maken op andere dagen of uren of in ruimere mate dan geoorloofd is door reglementen of bijzondere overeenkomsten¹⁷;
- het werpen van stenen of andere harde lichamen of andere voorwerpen die kunnen bevuilen of beschadigen, in tuinen, besloten erven, natuur- en kunstweiden of bomen¹⁸ of het wegnemen van stenen, graszode, aarde, zand of enige andere meststof¹⁹;
- het onder water zetten van het terrein²⁰;
- het ontschorsen of snijden van bomen zonder dat ze vergaan²¹;
- het wegnemen van het hout van hagen of van boomaanplantingen²²;
- het leiden of laten lopen, grazen of knabbelen van dieren op andermans grond in de specifieke gevallen waarin het Veldwetboek voorziet (bijvoorbeeld, het laten lopen van vee over andermans weiden in groei of voordat de oogst is weggehaald)²³; en
- het loslaten van vee of pluimvee²⁴.

Het is eveneens verboden krengen of resten van dieren te ontgraven²⁵.

Het is daarnaast ook verboden om afvalstoffen achter te laten op een openbare plaats (zoals een bos of een openbaar park) of een privéplaats buiten de plaatsen die hiertoe voorzien zijn, waarvoor een sanctie opgelegd kan worden²⁶.

¹² Artikel 89, 8°, van het Veldwetboek en artikel 167 van het Boswetboek.

¹³ Artikel 90, 3°, van het Veldwetboek.

¹⁴ Artikel 87, 8°, van het Veldwetboek.

¹⁵ Artikel 88, 9°, van het Veldwetboek.

¹⁶ Artikel 89, 3°, van het Veldwetboek.

¹⁷ Artikel 89, 6° van het Veldwetboek.

¹⁸ Artikel 88, 12°, van het Veldwetboek.

¹⁹ Artikel 90, 7°, van het Veldwetboek.

²⁰ Artikel 88, 14°, van het Veldwetboek.

²¹ Artikel 90, 9°, van het Veldwetboek.

²² Artikel 90, 10°, van het Veldwetboek.

²³ Artikelen 87, 3° en 7°, 90, 1°, van het Veldwetboek. Zie ook Artikel 90, 1°, Veldwetboek en artikel 101 van het Boswetboek.

²⁴ Artikel 88, 3°, van het Veldwetboek.

²⁵ Artikelen 89, 1° en 2°, en 90, 4°, van het Veldwetboek.

²⁶ Artikelen 18 en 48 van de ordonnantie van 14 juni 2012 betreffende afvalstoffen.

B. Specifieke voorschriften voor de bescherming van dier- en plantensoorten

1) Gemeenschappelijke voorschriften voor de bescherming van dieren en planten

Behoudens verleende vrijstelling zijn de volgende verrichtingen onderworpen aan een vergunning²⁷:

de herintroductie van inheemse dier- of plantensoorten op zijn goed, wanneer die herintroductie niet gebeurt in het kader van een beheerplan van een erkend natuurreservaat, een gewestelijk natuurreservaat, een bosreservaat of een Natura 2000-gebied, noch in het kader van de maatregelen vastgelegd in het gewestelijk natuurplan; en

- de bewuste introductie van stammen van inheemse of niet-inheemse dier- of plantensoorten op zijn goed.

Met '**inheemse soort**' wordt hier bedoeld elke soort waarvan het huidige of vroegere natuurlijke verspreidingsgebied het gehele of gedeeltelijke gewestelijke grondgebied omvat²⁸.

Met '**invasieve soort**' wordt bedoeld elke exotische soort, geneigd om zich in grote aantallen te verspreiden of te vermeerderen op een excessieve manier of een manier die het behoud van de biodiversiteit bedreigt. De lijst van invasieve soorten staat in bijlage IV van de ordonnantie natuur²⁹.

De bewuste introductie of herintroductie van invasieve dier- of plantensoorten in de natuur is overigens verboden³⁰.

Met '**bewuste introductie in de natuur**' wordt bedoeld het door de mens bewust invoeren, transfereren of verplaatsen van een soort buiten zijn natuurlijke verspreidingsgebied op elke plaats waar de soort zich vrij kan verspreiden in de omgeving³¹.

Met '**herintroductie in de natuur**' wordt bedoeld elke poging om een soort te vestigen in een gebied dat deel uitmaakte van zijn historische natuurlijke verspreidingsgebied, maar waar deze soort verdween of verwijderd werd, op elke plaats waar de soort zich vrij kan verspreiden in de omgeving³².

Dergelijke invasieve soorten mogen niet worden verkocht, gratis of tegen vergoeding overgedragen, geruild of aangeschaft³³. Dat verbod betreft evenwel niet de in-, uit- of doorvoer van niet-inheemse soorten of hun resten, die een federale bevoegdheid zijn³⁴.

2) Specifieke voorschriften voor diersoorten

a. In wezen verboden vangstvormen

De volgende vormen om dieren te vangen, of het nu om inheemse of exotische soorten gaat, al dan niet beschermd door de ordonnantie natuur, mogen niet gehanteerd worden³⁵, tenzij indien daartoe een afwijking toegestaan wordt³⁶:

- het gebruik van de hieronder opgesomde middelen voor het vangen en doden:
 - voor zoogdieren:
 - > blindgemaakte dieren of verminkte dieren die als levende lokdieren worden gebruikt;
 - > bandrecorders en digitale opnametoestellen;
 - > elektrische of elektronische apparaten waarmee dieren kunnen worden gedood of bewusteloos gemaakt;
 - > kunstmatige lichtbronnen;
 - > spiegels en andere verblindende voorwerpen;
 - > apparaten om doelen te verlichten;

Foto : © BE – LB

²⁷ Artikelen 75 en 76 gecombineerd met artikel 93, 10°, van de ordonnantie natuur. Voor vergunningsaanvragen en -vrijstellingen, zie artikelen 75, § 3 en 76 van de ordonnantie natuur.

²⁸ Artikel 3, 42°, van de ordonnantie natuur.

²⁹ Artikel 3, 45°, van de ordonnantie natuur.

³⁰ Artikel 77, § 1, gecombineerd met artikel 93, 11°, van de ordonnantie natuur.

³¹ Artikel 3, 46°, van de ordonnantie natuur.

³² Artikel 3, 47°, van de ordonnantie natuur.

³³ Artikel 77, § 2, gecombineerd met artikel 93, 11°, van de ordonnantie natuur.

³⁴ Artikel 6, § 1, III, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen gecombineerd met artikel 4, eerste lid van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen; artikelen 68, § 1 en 70 § 2, eerste lid van de ordonnantie natuur.

³⁵ Artikel 88 gecombineerd met artikel 93, 16°, en bijlage VI van de ordonnantie natuur.

³⁶ Artikel 83, § 1, van de ordonnantie natuur.

- > zoekers met een elektronische beeldversterker of beeldomkeerder voor het schieten in het donker;
- > springstoffen;
- > netten die qua werking en gebruik niet-selectief zijn;
- > vallen die qua werking en gebruik niet-selectief zijn;
- > kruisbogen;
- > vergif en giftig of verdovend lokaas;
- > uitgassen of uitroken;
- > semi-automatische wapens waarvan de houder meer dan twee patronen kan bevatten;
- voor vogels:
 - > strikken, lijmstokken, lokaas, blindgemaakte vogels of verminkte vogels die als levende lokdieren worden gebruikt, bandrecorders, elektrocutieapparaten;
 - > kunstmatige lichtbronnen, spiegels, apparaten om doelen te verlichten, zoekers met een elektronische beeldversterker of beeldomkeerder voor het schieten in het donker.
 - > springstoffen;
 - > netten, vallen, giftig of verdovend lokaas; en
 - > semi-automatische of automatische wapens waarvan de houder meer dan twee patronen kan bevatten;
- voor vissen:
 - > vissen;
 - > springstoffen;
 - > vuurwapens;
 - > verdovende middelen;
 - > elektriciteit op wisselstroom; en
 - > kunstmatige lichtbronnen; en
- elk vangst- en doodmiddel met gebruik van de onderstaande vervoersmiddelen:
 - luchtvaartuigen en vliegtuigen;
 - motorvoertuigen en rijdende motorvoertuigen; en
 - aangedreven boten met een snelheid van meer dan 5 km/u;

Foto : © Xavier Claes

b. Strikte bescherming van bepaalde diersoorten

Onder het hieronder uiteengezette voorbehoud mogen de hierna opgesomde handelingen niet worden uitgevoerd op het hele gewestelijke grondgebied met de diersoorten bedoeld in bijlage II.2.1 van de ordonnantie natuur, en mogen ze niet worden uitgevoerd in groene zones, groene zones van hoge biologische waarde, parkzones, begraafplaatsgebieden, boszones en erfdiensbaarheidszones rond de bossen en wouden van het GBP, de Natura 200-gebieden, de natuurreservaten en de bosreservaten³⁷ met de soorten bedoeld in bijlage II.3.A van de ordonnantie natuur:

- ze bejagen, doden, verwonden of vangen;
- ze in gevangenschap houden;
- ze vervoeren;
- hun eieren in de natuur rapen en ze in bezit hebben;
- opzettelijk of doelbewust hun habitats, schuil-, voortplantings- en rustplaatsen, hun nesten en eieren vernietigen of beschadigen, hun nesten wegnemen;
- ze opzettelijk of doelbewust verstoren, vooral tijdens de voortplantingsperiode, de periode waarin de jongen afhankelijk zijn, de overwinterings- en trekperiode;
- bomen snoeien met gemotoriseerd gereedschap of bomen kappen tussen 1 april en 15 augustus;

³⁷ Artikelen 67, § 1, 68, § 1, gecombineerd met artikel 96, 8°, van de ordonnantie natuur.

Foto : © Herman Ricour

- ze verkopen, te koop aanbieden, kosteloos of tegen vergoeding afstaan, kopen, vragen om ze te kopen en ze leveren; dit verbod geldt ook voor de soorten genoemd in bijlagen A en B van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten; en
- ze vertonen op openbare plaatsen.

Dit verbod geldt niet indien de bovenstaande handelingen een invoer, uitvoer of doorvoer van niet-inheemse soorten of hun resten uitmaken³⁸, of indien een afwijking³⁹ of uitzondering⁴⁰ van toepassing is, of indien de handeling betrekking heeft op landbouw- of gezelschapshuisdieren, bruine ratten of huismuizen⁴¹.

c. Visvangst

Wat de visvangst betreft, zijn de volgende activiteiten niet toegelaten⁴², behoudens uitzondering⁴³:

- vissen zonder visverlof, behoudens vrijstelling;
- iemand die niet over een visverlof beschikt of daarvan niet is vrijgesteld op zijn grond laten vissen;
- vis vangen zonder naleving van de bepalingen voorgeschreven door de Regering wat betreft plaatselijke of algemene openingsperiodes van de visvangst, de soorten die mogen worden gevestigd en hun aantal, type en grootte, alsook de technieken, vistuigen en -toestellen die toegestaan zijn, net als hun gebruiksvoorwaarden, de lokazen of azen die toegestaan zijn en de manier waarop de vissen vervoerd worden;
- buiten zijn woning verboden vistuigen of -toestellen dragen; en
- vissen zonder naleving van de maatregelen die de Regering treft opdat de onttrekking en de exploitatie van de soorten vermeld in bijlage II.5 van de ordonnantie natuur verenigbaar zijn met het behoud of het herstel in een gunstige staat van instandhouding.

³⁸ Artikel 6, § 1, III, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen gecombineerd met artikel 4, eerste lid van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen; artikelen 68, § 1 en 70 § 2, eerste lid van de ordonnantie natuur.

³⁹ Artikel 83 van de ordonnantie natuur.

⁴⁰ Artikel 68, §§ 2 tot 4, van de ordonnantie natuur.

⁴¹ Artikel 67, § 2, van de ordonnantie natuur.

⁴² Artikelen 80 tot 82 gecombineerd met artikel 93, 13° tot 15°, van de ordonnantie natuur.

⁴³ Artikel 79 van de ordonnantie natuur.

d. Bijen

Wat betreft bijen⁴⁴:

- bijenkorven moeten op minstens 20 meter van een woning of van de openbare weg worden geplaatst. Die afstand wordt verminderd tot 10 meter, wanneer er tussen de bijenkorven en de woning of de openbare weg een volledig dichte beschutting van minstens 2 meter hoog is voorzien;
- het is verboden bijenkorven te vernielen, om te stoten, toe te stoppen of open te breken, of andermans bijen te doen omkomen of pogen ze te doen omkomen, en
- het is niet toegelaten een bijenzwerm van andermans bijenstal op zijn goed te lokken (zonder hem terug te geven binnen de vierentwintig uur nadat hij is teruggevorderd).

Foto : © BE – LB

3) Specifieke voorschriften voor plantensoorten

Onder het hieronder uiteengezette voorbehoud mogen de hierna opgesomde handelingen niet worden uitgevoerd op het hele gewestelijke grondgebied met de plantensoorten bedoeld in bijlage II.2.2 van de ordonnantie natuur, en mogen ze niet worden uitgevoerd in groene zones, groene zones van hoge biologische waarde, parkzones, begraafplaatsgebieden, boszones en erfdienstbaarheidszones rond de bossen en wouden van het GBP, de Natura 200-gebieden, de natuurreservaten en de bosreservaten⁴⁵ met de soorten bedoeld in bijlage II.3.B van de ordonnantie natuur,

- ze plukken, verwijderen, verzamelen, kappen, onwortelen, uitgraven, beschadigen of vernietigen in hun natuurlijk verspreidingsgebied en in zones waar ze het voorwerp vormen van actieve beschermingsmaatregelen;
- in het bezit zijn van soorten onttrokken aan hun natuurlijke verspreidingsgebied en in zones waar ze het voorwerp vormen van actieve beschermingsmaatregelen;
- ze vervoeren;
- ze verkopen, te koop aanbieden, kosteloos of tegen vergoeding afstaan, kopen, vragen om ze te kopen en leveren. Dit verbod geldt ook voor de soorten opgesomd in bijlagen A en B van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten; en
- natuurlijke habitats waarin de aanwezigheid van de betrokken soort vaststaat, opzettelijk vernietigen of beschadigen.

Dit verbod geldt niet indien de bovenstaande handelingen een invoer, uitvoer of doorvoer van niet-inheemse soorten uitmaken in de zin van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen⁴⁶, of indien een afwijking⁴⁷ of uitzondering⁴⁸ geldt.

⁴⁴ Artikelen 88, 7°, en 90, 5° en 6°, van het Veldwetboek.

⁴⁵ Artikel 70, §§ 1 en 2, gecombineerd met artikel 93, 8° van de ordonnantie natuur.

⁴⁶ Artikel 6, § 1, III, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen gecombineerd met artikel 4, eerste lid van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen; artikel 68, § 1 en 70 § 2, eerste lid van de ordonnantie natuur.

⁴⁷ Artikel 83 van de ordonnantie natuur.

⁴⁸ Artikel 70, § 3, van de ordonnantie natuur.

4) **Specifieke voorschriften voor de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten**

Onder het hieronder uiteengezette voorbehoud, wat betreft bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten, zijn volgende handelingen niet toegelaten⁴⁹:

- in de Europese Unie specimens van deze soorten invoeren zonder aan het grensdouanekantoor voor invoer de volgende documenten voor te leggen, behoudens afwijking⁵⁰:
 - voor specimens van soorten genoemd in bijlagen A en B van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten: een invoervergunning afgeleverd door een administratieve instantie van de Lidstaat van bestemming; en
 - voor specimens van soorten genoemd in bijlagen C en D van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten: een voorafgaande kennisgeving van invoer⁵¹;
- buiten de Europese Unie specimens van de soorten genoemd in bijlagen A tot C van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten uitvoeren of weder uitvoeren zonder aan het douanekantoor waar de uitvoerformaliteiten vervuld worden, behoudens afwijking⁵², een uitvoervergunning of wederuitvoer certificaat voor te leggen dat is afgegeven door een administratieve instantie van de Lidstaat waar de specimens zich bevinden⁵³;
- het binnen de Europese Unie vervoeren van specimens van de soorten genoemd in bijlage A van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten, vanaf de plaats vermeld op de invoervergunning of in elk ander certificaat dat is afgegeven in overeenstemming met deze Verordening, zonder de voorafgaande toestemming van een administratieve instantie van de Lidstaat waar het specimen zich bevindt, bevestigd met de afgifte van een certificaat⁵⁴; en
- het aankopen, te koop vragen, verwerven voor commerciële doeleinden, tentoonstellen voor commerciële doeleinden, gebruiken met winst oogmerk en het verkopen, het in bezit hebben met het oog op verkoop, ten verkoop aanbieden, tentoonstellen voor verkoop, kosteloos of tegen vergoeding afstaan, vervoeren met het oog op verkoop of het leveren van specimens van de soorten genoemd in bijlage A of B van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten⁵⁵, behoudens afwijking verleend voor specimens van soorten genoemd in bijlage A van de Verordening⁵⁶.

Met '**specimen**' wordt bedoeld elk dier of elke plant, dood of levend, van de soorten genoemd in bijlage A tot D van de Verordening voor de handel in wilde dier- en plantensoorten die met uitsterven bedreigd zijn, of elk deel daarvan en elk daarvan verkregen product, al dan niet in andere goederen vevat, alsmede alle goederen waarvan op grond van een bewijsstuk, verpakking, merkteken of etiket of enige andere omstandigheid moet worden aangenomen dat het gaat om delen of producten van tot deze soorten behorende dieren of planten, tenzij deze delen of producten door middel van een aanduiding in die zin in de bijlagen waarin de betrokken soorten genoemd worden, expliciet van het toepassingsgebied van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten of van de bepalingen met betrekking tot de betrokken bijlage zijn uitgesloten⁵⁷.

De schending van voorgaande Europese verplichtingen wordt evenwel niet bestraft door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest indien het een in-, uit- of doorvoer betreft van inheemse soorten of van hun resten, in dat geval is de federale overheid bevoegd⁵⁸.

⁴⁹ Een schending van deze Europese verplichtingen zal strafrechtelijk worden bestraft in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op grond van artikel 2, § 1, 3°, eerste streepje, gecombineerd met artikel 31, § 1, 3°, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid (behalve wat betreft de in-, uit- en doorvoer van niet-inheemse soorten en hun resten, in overeenstemming met artikel 6, § 1, III, 2° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen gecombineerd met artikel 4, eerste lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen).

⁵⁰ Artikel 7 van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten.

⁵¹ Artikel 4 van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten.

⁵² Artikel 7 van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten.

⁵³ Artikel 5 van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten.

⁵⁴ Artikel 9 van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten.

⁵⁵ Artikel 8 van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten. Zie ook artikel 68, § 1, eerste lid, 8°, en derde lid, gecombineerd met artikel 93, 8°, van de ordonnantie natuur.

⁵⁶ Zie de afwijkingen die de Commissie kan verlenen in overeenstemming met artikel 8, § 4, van de genoemde Verordening.

⁵⁷ Artikel 2, t), van de Verordening inzake de handel in met uitsterven bedreigde wilde dier- en plantensoorten.

⁵⁸ Artikel 6, § 1, III, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en artikel 68, § 1, van de ordonnantie natuur.

5) Voorschriften invasieve uitheemse soorten

De herintroductie en bewuste introductie in de natuur van invasieve dier- of plantensoorten vermeld in bijlage IV van de ordonnantie natuur zijn verboden⁵⁹. Bovendien is het verboden om invasieve dier- of plantensoorten vermeld in bijlage IV gratis of tegen vergoeding over te dragen, te ruilen of aan te schaffen⁶⁰.

Bovenstaande verbodsbepalingen zijn van kracht zonder enige mogelijkheid tot afwijking.

Verordening nr. 1143/2014 breidt bovenstaande strikte verbodsbepalingen nog meer uit, namelijk door:

- het houden, verhandelen, vervoeren, kweken en in de natuur vrijlaten van alle invasieve uitheemse soorten die vernoemd worden op de Europese lijst, te verbieden⁶¹. De mogelijkheid tot afwijking bestaat onder bepaalde voorwaarden, in de vorm van een vergunning of toelating⁶². Overgangsbepalingen zijn eveneens voorzien. Zo kunnen gezelschapsdieren die al werden gehouden voor de inwerkingtreding van de verordening, gehouden worden tot hun natuurlijke dood, op voorwaarde dat ze gehouden worden in een gesloten omgeving waar ze niet kunnen ontsnappen, en zich niet voortplanten⁶³. Soorten gebruikt voor commerciële doeleinden kunnen gehouden worden onder gelijkaardige voorwaarden, tot twee jaar na het opnemen van de soort op de Europese lijst⁶⁴;
- wanneer een soort die voorkomt op de Europese lijst voor de eerste keer gedetecteerd wordt, onmiddellijk uit te roeren om elke negatieve impact te vermijden⁶⁵. Deze uitroeiing is de gedeelde verantwoordelijkheid van de publieke macht en de eigenaren van de betrokken terreinen.
- voor de soorten die voorkomen op de Europese lijst die wijdverspreid zijn, maatregelen te nemen zodat deze zoveel mogelijk onder controle kunnen worden gehouden⁶⁶. Dit is eveneens een gedeelde verantwoordelijkheid van de publieke macht en de eigenaren van de betrokken terreinen.

C. Specifieke voorschriften voor bepaalde plaatsen

De onderstaande voorschriften gelden enkel voor de plaats in kwestie.

1) In de openbare bossen en wouden

Met 'openbare bossen en wouden' wordt bedoeld de bossen en wouden die deel uitmaken van het Staatsdomein, de bossen van gemeenten (...) en openbare instellingen, en de bossen en wouden waarop de Staat, de gemeenten of de openbare instellingen samen met particulieren onverdeelde eigendomsrechten hebben⁶⁷.

In openbare bossen en wouden zijn de volgende activiteiten niet toegelaten:

- het uitrukken of weghalen van planten of het uitrukken, breken, kneuzen of beschadigen van stronken van hakhout⁶⁸;
- vuur dragen of aansteken in een bos of woud⁶⁹;
- op onrechtmatige wijze door middel van apparatuur met elektronische geluidsversterker de rust in de bossen of van de in het wild levende dieren verstoren⁷⁰;

Foto : © Frederic Demeuse

⁵⁹ Art. 77, § 1 van de ordonnantie natuur.

⁶⁰ Art. 77, § 2 van de ordonnantie natuur.

⁶¹ Artikel 7 van de Verordening nr. 1143/2014.

⁶² Artikelen 8 en 9 van de Verordening nr. 1143/2014.

⁶³ Artikel 31 van de Verordening nr. 1143/2014.

⁶⁴ Artikel 32 van de Verordening nr. 1143/2014.

⁶⁵ Artikelen 17 en 18 van de Verordening nr. 1143/2014.

⁶⁶ Artikelen 19 en 20 van de Verordening nr. 1143/2014.

⁶⁷ Artikel 1 van het Boswetboek.

⁶⁸ Artikelen 162 en 163 van het Boswetboek.

⁶⁹ Artikel 167 van het Boswetboek.

⁷⁰ Artikel 176bis van het Boswetboek.

- het dragen van een toestel voor het nemen van grondmonsters⁷¹;
- wanneer men in het gezelschap is van dieren:
 - zijn hond niet in toom kunnen houden, zijn hond in de waterlopen en waterpartijen laten lopen⁷² en, in gebieden met bijzondere bescherming⁷³, zijn hond niet aan de lijn houden⁷⁴;
 - in de bossen een trekdier, een lastdier of rijdier laten lopen buiten de ruiterspaden of de hiertoe bestemde wegen⁷⁵; en
 - schapen, geiten te drijven in de bossen of de erbij behorende gronden⁷⁶.
- Wat verkeer betreft:
 - bij een wedstrijd of een rally een doortocht van voertuigen organiseren buiten de voor het publiek hiertoe toegankelijke wegen⁷⁷;
 - in de bossen met een auto, een bromfiets of een motorfiets rijden buiten de voor het publiek hiertoe toegankelijke wegen⁷⁸;
 - met een fiets buiten de voor het publiek hiertoe toegankelijke wegen rijden⁷⁹; en
 - zich te voet begeven buiten de voor het publiek toegankelijke wegen in de gebieden met bijzondere bescherming⁸⁰.
- Tot slot, wat exploitatieverrichtingen betreft:
 - het kappen van bomen waar dat niet is toegelaten krachtens het Boswetboek⁸¹;
 - het zonder toestemming van de eigenaar uitgraven of weghalen van steen, zand, erts, aarde, graszoden, mos, turf, heide, berm, gras, groene of dorre bladeren, op de bodem van de bossen aanwezige meststoffen, eikels, beukennoten en andere bosvruchten of -zaden uit bossen en wouden⁸²; en
 - het rooien of het bevel geven tot rooien in staatsbossen zonder dat de wetgeving dat toelaat of in bossen van gemeenten en openbare instellingen zonder dat daarvoor een koninklijk besluit bestaat⁸³. Niemand mag aldus branden in staatsbossen zonder toelating van de minister en, in bossen van gemeenten en openbare instellingen, zonder toelating van de bestendige deputatie van de provincieraad, op advies van het bosbeheer⁸⁴.

2) *In bossen en wouden van particulieren*

In bossen en wouden van particulieren is het niet toegelaten bomen te verminken of te laten verminken door ze te toppen, te ontschorsen of anderszins, of door de hoofdtakken ervan af te hakken zodat hun ontginning onvermijdelijk wordt, met het doel de regels inzake hakken te ontduiken⁸⁵ of abnormaal of overdreven hakken verboden door de Minister van landbouw te verrichten⁸⁶.

3) *In de natuur- en bosreservaten*

De volgende voorschriften zijn van toepassing in natuureservaten⁸⁷ en in bosreservaten⁸⁸.

⁷¹ Artikel 176bis van het Boswetboek.

⁷² Artikel 176bis van het Boswetboek.

⁷³ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 27 september 2007 dat aan bepaalde delen van het Zoniënwoud het statuut van bosreservaat toekent.

⁷⁴ Artikel 176 octies van het Boswetboek.

⁷⁵ Artikel 176 septies van het Boswetboek.

⁷⁶ Artikel 101 van het Boswetboek.

⁷⁷ Artikel 176 ter van het Boswetboek.

⁷⁸ Artikelen 176 quater tot quinquies van het Boswetboek.

⁷⁹ Artikel 176sexies van het Boswetboek.

⁸⁰ Artikel 176 novies van het Boswetboek.

⁸¹ Artikel 154 van het Boswetboek.

⁸² Artikel 107 van het Boswetboek.

⁸³ Artikel 103 van het Boswetboek.

⁸⁴ Artikel 105 van het Boswetboek.

⁸⁵ Artikel 9 van de wet van 28 december 1931 op de bescherming van aan particulieren toebehorende bosschen en wouden.

⁸⁶ Artikel 9 van de wet van 28 december 1931 op de bescherming van aan particulieren toebehorende bosschen en wouden.

⁸⁷ Artikel 27 van de ordonnantie natuur.

⁸⁸ Artikel 38 van de ordonnantie natuur, die de toepassing van artikel 27 van dezelfde ordonnantie uitbreid naar de bosreservaten.

Fotos : © Frederic Demeuse

Wat betreft afvalstoffen en andere giftige stoffen is het verboden⁸⁹, behalve indien een ontheffing is voorzien in een beheerplan⁹⁰ of indien een afwijking werd toegestaan⁹¹:

- afval te deponeren, zelfs groen afval;
- water, scheikundige producten, organische afvalstoffen of overlopen van septische putten op kunstmatige wijze te lozen in bovengronds of ondergronds water;
- pesticiden te gebruiken en op te slaan;
- minerale of synthetische oliën, ontvlambare vloeistoffen, farmaceutische producten of gevaarlijke producten te gebruiken en te bewaren;
- meststoffen uit te strooien en op te slaan; en
- strooizout te gebruiken en te bewaren.

Wat betreft de bodems en het water is het verboden, behalve indien een ontheffing voorzien is in een beheerplan⁹² of indien een afwijking is toegestaan⁹³, een of meerdere van de volgende handelingen⁹⁴ uit te voeren:

- liggend en staand dood hout, stronken van niet-invasieve inheemse boomsoorten, bladerafval of natuurlijke humus te evacueren, behalve op de wegen, in de dreven en op de paden;
- elementen van het landschap te vernietigen, zoals hagen, bomenrijen, vijvers en vochtige zones;
- te snoeien met gemotoriseerd gereedschap of bomen te kappen tussen 1 maart en 15 augustus⁹⁵;
- niet-inheemse planten, struiken of bomen te planten;
- de weilanden in te zaaien met uiterst productieve soorten⁹⁶;
- inheemse plantensoorten, evenals bryofyten, macro-fungi en lichenen te plukken, te verwijderen, te verzamelen, te kappen, te ontwortelen, uit te graven, te beschadigen of te vernietigen, of het plantendek te vernietigen, te wijzigen of te beschadigen;
- opgravingen, boringen of grondwerken uit te voeren, grondstoffen te exploiteren, om het even welk werk uit te voeren dat de kenmerken en het reliëf van de bodem, het uitzicht van het terrein, de bronnen of het hydrografisch systeem zou kunnen wijzigen, om bovengrondse of ondergrondse leidingen te leggen;
- kunstmatige oevers aan te leggen in vijvers en waterlopen, tenzij dat noodzakelijk is om excessieve erosie te bestrijden;
- het peil van het oppervlakte- of grondwater direct of indirect te wijzigen, inclusief drainagewerkzaamheden, alsook de structurele fysieke kenmerken van het oppervlaktewater of het watersysteem van het gebied te wijzigen;

⁸⁹ Artikel 93, 2°, gecombineerd met artikel 27, § 1, van de ordonnantie natuur.

⁹⁰ In toepassing van artikel 29, 32, 37 of 50 van de ordonnantie natuur.

⁹¹ In toepassing van artikel 83, § 3 van de ordonnantie natuur.

⁹² In toepassing van artikel 29, 32, 37 of 50 van de ordonnantie natuur.

⁹³ In toepassing van artikel 83, § 3 van de ordonnantie natuur.

⁹⁴ Artikel 93, 2°, gecombineerd met artikel 27, § 1, van de ordonnantie natuur.

⁹⁵ Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 2 mei 2013 tot vaststelling van de afwijkingen op het snoei- en kapverbod van bomen tussen 1 april en 15 augustus voorziet op dit verbod afwijkingen in bepaalde omstandigheden zoals de urgentie van de werken omwille van de volksgezondheid of openbare veiligheid.

⁹⁶ zoals Engels raaigras (*Lolium perenne*), ruw beemdgras (*Poa trivialis*) en gestreepte witbol (*Holcus lanatus*).

- meer dan twee grootvee-eenheden per hectare te laten grazen;
- gebouwen, schuilplaatsen of andere constructies op te trekken, zelfs niet tijdelijk.

Wat in het wild levende dieren betreft is het verboden een of meerdere van de volgende handelingen uit te voeren⁹⁷, behalve indien een ontheffing voorzien is in een beheerplan⁹⁸ of indien een afwijking⁹⁹ is toegekend;

- de wilde diersoorten opzettelijk te verstoren¹⁰⁰;
- in het wild levende dieren te vangen en te doden;
- hun eieren opzettelijk te rapen of te vernielen, of hun nesten, voortplantingsplaatsen of rust- en schuilplaatsen te vernielen of te beschadigen;
- in het wild levende dieren te voederen; en
- vissen uit te zetten in het oppervlaktewater.

Daarnaast moet elk toezichts- en politiereglement dat de Regering opstelt voor natuurreservaten, worden nageleefd¹⁰¹.

Bovendien is het in het bijzonder verboden, behalve indien een ontheffing is voorzien in een beheerplan¹⁰² of indien een afwijking¹⁰³ werd toegestaan, om in natuur- en bosreservaten¹⁰⁴:

- de rust van het gebied te verstoren;
- af te wijken van de wegen en paden geopend voor het publiek¹⁰⁵;
- honden niet aan de leiband te houden;
- panelen en reclame-affiches te plaatsen, of reclame te maken op welke manier dan ook;
- aan waterrecreatie te doen en gemotoriseerde sporten te beoefenen, om tegeleide voertuigen met verbrandingsmotor te gebruiken;
- het terrein op lage hoogte te overvliegen, daarop te landen of op te stijgen met vliegtuigen, helikopters, heluchtballonnen of enige ander luchtvaartuig en er kerosine te lossen, behalve in noodgevallen;
- te schieten met perslucht-, veerdruk-, paintball- of softluchtwapens; en
- vuur te stoken of vuurwerk af te steken.

4) Bescherming van Natura 2000-gebieden (binnen en buiten deze gebieden)

Om de Natura 2000-gebieden te beschermen, zijn in het bijzonder de volgende activiteiten verboden:

- de natuurlijke habitats en habitats van soorten te beschadigen of de populaties van de soorten waarop de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied van toepassing zijn, te verstoren¹⁰⁶;
- de algemene verbodsbepalingen te schenden alsook de preventieve maatregelen ten gunste van de Natura 2000-gebieden¹⁰⁷, meer bepaald:
 - in de speciale beschermingszone 'Zoniënwoud met bosranden en aangrenzende beboste domeinen en de vallei van de Woluwe - complex Zoniënwoud - Vallei van de Woluwe'¹⁰⁸ en in de speciale beschermingszone 'Beboste zones en vochtige zones van de vallei van de

⁹⁷ Artikel 93, 2°, gecombineerd met artikel 27, § 1, van de ordonnantie natuur.

⁹⁸ In toepassing van artikelen 29, 32, 37 of 50 van de ordonnantie natuur.

⁹⁹ In toepassing van artikel 83, § 3 van de ordonnantie natuur.

¹⁰⁰ Met name tijdens de voortplantingsperiode, periode van afhankelijkheid van de jongen, de overwinterings- en trekperiode.

¹⁰¹ Artikel 93, 3°, gecombineerd met artikel 28 van de ordonnantie natuur. Merk op dat het ministerieel besluit van 23 oktober 1975 houdende reglementering van de bewaking, de politie en het verkeer in de staatsnatuurreservaten, buiten de wegen die voor het openbaar verkeer openstaan, nog steeds van kracht is.

¹⁰² In toepassing van artikelen 29, 32, 37 of 50 van de ordonnantie natuur.

¹⁰³ In toepassing van artikel 83, § 3 van de ordonnantie natuur.

¹⁰⁴ Artikel 93, 2°, gecombineerd met artikel 27, § 1, van de ordonnantie natuur.

¹⁰⁵ De wegen en paden open voor het publiek zijn bepaald in het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 28 september 1995 houdende de algemene regels voor het verkeer in bossen en wouden.

¹⁰⁶ Artikel 47 gecombineerd met artikel 93, 4°, van de ordonnantie natuur.

¹⁰⁷ Artikel 47 gecombineerd met artikel 93, 4°, van de ordonnantie natuur. Deze maatregelen zijn van toepassing op projecten die niet zijn onderworpen aan een verkavelingsvergunning, een stedenbouwkundige vergunning, een milieuvergunning, een vergunning vereist door de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van het grondwater, noch aan de beslissingen die gelden als milieuvergunning of aan de vergunningen die de Regering kan opsommen krachtens artikel 62, § 1, van de ordonnantie natuur.

¹⁰⁸ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 14 april 2016 tot aanwijzing van het Natura 2000-gebied BE1000001: 'Het Zoniënwoud met bosranden en aangrenzende beboste domeinen en de vallei van de Woluwe - Complex Zoniënwoud - Vallei van de Woluwe'.

Molenbeek in het noordwesten van het Brussels Gewest¹⁰⁹, uitgezonderd voor werkzaamheden die rechtstreeks verband houden met of noodzakelijk zijn voor het beheer van het gebied en de instandhouding van het erfgoed:

- > inheemse plantensoorten, met inbegrip van bryofyten, fungi en lichenen, uit te trekken, te ontwortelen, te beschadigen of te vernietigen, alsook om het plantendek te vernietigen, te beschadigen of te wijzigen;
 - > in bossen en wouden onder bosregeling, liggende of staande dode of holle bomen om te hakken, weg te nemen en op te ruimen, behalve in geval van een reëel en dringend risico voor de veiligheid;
 - > stronken van niet-invasieve inheemse boomsoorten te verwijderen in de boshabitats van communautair belang waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden;
 - > in de natuurlijke habitats van communautair belang niet-inheemse boom- of struiksoorten te planten, behalve in het kader van operaties gericht op de restauratie van beschermd of op de bewaarijst ingeschreven goed of voor oude fruitboomvariëteiten;
 - > natuurlijke bosranden en bomenrijen te vernietigen en hagen uit te trekken;
 - > weilanden blijvend in te zaaien met uiterst productieve soorten, tenzij in het geval van een eenmalige ingreep in het kader van het herstel van de kruidlaag;
 - > zaden of voedsel die verwilderde of invasieve dieren aantrekken, uit te strooien;
 - > invasieve uitheemse soorten of de bodemwoelende vissoorten karper (*Cyprinus carpio*), brasem (*Abramis brama*), blankvoorn (*Rutilus rutilus*) en kroeskarper (*Carassius carassius*) uit te zetten in vijvers, en andere dan bodemwoelende vissen uit te zetten met meer dan vijftig kilogram per hectare, behalve in vijvers die uitsluitend bestemd zijn voor visvangst;
 - > het reliëf van de bodems te wijzigen in de natuurlijke habitats van communautair en gewestelijk belang;
 - > met gemotoriseerde voertuigen door de natuurlijke habitats van communautair en gewestelijk belang te rijden of er te parkeren, behalve met dienstvoertuigen of voertuigen bestemd voor onderhoud, behalve op de parkings ingericht om publiek te ontvangen;
 - > de bodem om te ploegen en kunstmeststoffen of pesticiden te verspreiden in de natuurlijke habitats van communautair en gewestelijk belang;
 - > het oppervlakte- of grondwaterregime opzettelijk te wijzigen, of de structuur van de grachten en waterlopen permanent te wijzigen;
 - > chemische producten te lozen en de inhoud van septische putten te verspreiden;
 - > afval achter te laten of te storten buiten de daarvoor bestemde plaatsen;
 - > versterkte muziek te spelen, die de geluidsdrempel van 65 dB overschrijdt; en
 - > in bomen te klimmen in de bossen en wouden onder bosregeling en in de openbare groene ruimten; en
- in de speciale beschermingszone 'Bossen en open gebieden in het zuiden van het Brussels Gewest - complex Verrewinkel - Kinsendael'¹¹⁰,
- > inheemse plantensoorten, met inbegrip van bryofyten, fungi en lichenen, uit te trekken, te ontwortelen, te beschadigen of te vernietigen, alsook om het plantendek te vernietigen, te beschadigen of te wijzigen;
 - > in bossen en wouden onder bosregeling, liggende of staande dode of holle bomen om te hakken, weg te nemen en op te ruimen, behalve in geval van een reëel en dringend risico voor de veiligheid;
 - > stronken van niet-invasieve inheemse boomsoorten te verwijderen in de boshabitats van communautair belang waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden;
 - > in de natuurlijke habitats van communautair belang niet-inheemse boom- of struiksoorten te planten, behalve in het kader van operaties gericht op de restauratie van beschermd of op de bewaarijst ingeschreven goed;

¹⁰⁹ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 14 april 2016 tot aanwijzing van het Natura 2000-gebied - BE1000003: 'Bosgebieden en vochtige gebieden van de Molenbeekvallei in het noordwesten van het Brussels Gewest'.

¹¹⁰ Artikel 12 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot aanwijzing van het eerste Natura 2000-gebied - BE1000002: 'Bossen en open gebieden in het zuiden van het Brussels Gewest - complex Verrewinkel - Kinsendael', uitgezonderd voor werkzaamheden die rechtstreeks verband houden met of noodzakelijk zijn voor het beheer van het gebied en de instandhouding van het erfgoed'.

- > natuurlijke bosranden te vernietigen en hagen uit te trekken;
- > weilanden blijvend in te zaaien met uiterst productieve soorten, tenzij in het geval van een eenmalige ingreep in het kader van het herstel van de kruidlaag;
- > zaden of voedsel die verwilderde of invasieve dieren aantrekken, uit te strooien;
- > invasieve uitheemse soorten of de bodemwoelende vissoorten karper (*Cyprinus carpio*), brasem (*Abramis brama*), blankvoorn (*Rutilus rutilus*) en kroeskarper (*Carassius carassius*) uit te zetten in vijvers, en andere dan bodemwoelende vissen uit te zetten met meer dan vijftig kilogram per hectare, behalve in vijvers die uitsluitend bestemd zijn voor visvangst;
- > het reliëf van de bodems te wijzigen in de natuurlijke habitats van communautair en gewestelijk belang;
- > met gemotoriseerde voertuigen door de natuurlijke habitats van communautair en gewestelijk belang te rijden of er te parkeren, behalve met dienstvoertuigen of voertuigen bestemd voor onderhoud;
- > de bodem om te ploegen en kunstmeststoffen of pesticiden te verspreiden in de natuurlijke habitats van communautair en gewestelijk belang;
- > het oppervlakte- of grondwaterregime opzettelijk te wijzigen, of de structuur van de grachten en waterlopen permanent te wijzigen;
- > chemische producten te lozen of de inhoud van septische putten te verspreiden;
- > afval achter te laten of te storten buiten de daarvoor bestemde plaatsen;
- > versterkte muziek te spelen, die de geluidsdrempel van 65 dB overschrijdt; en
- > in bomen te klimmen in de bossen en wouden onder bosregeling en in de openbare groene ruimten;

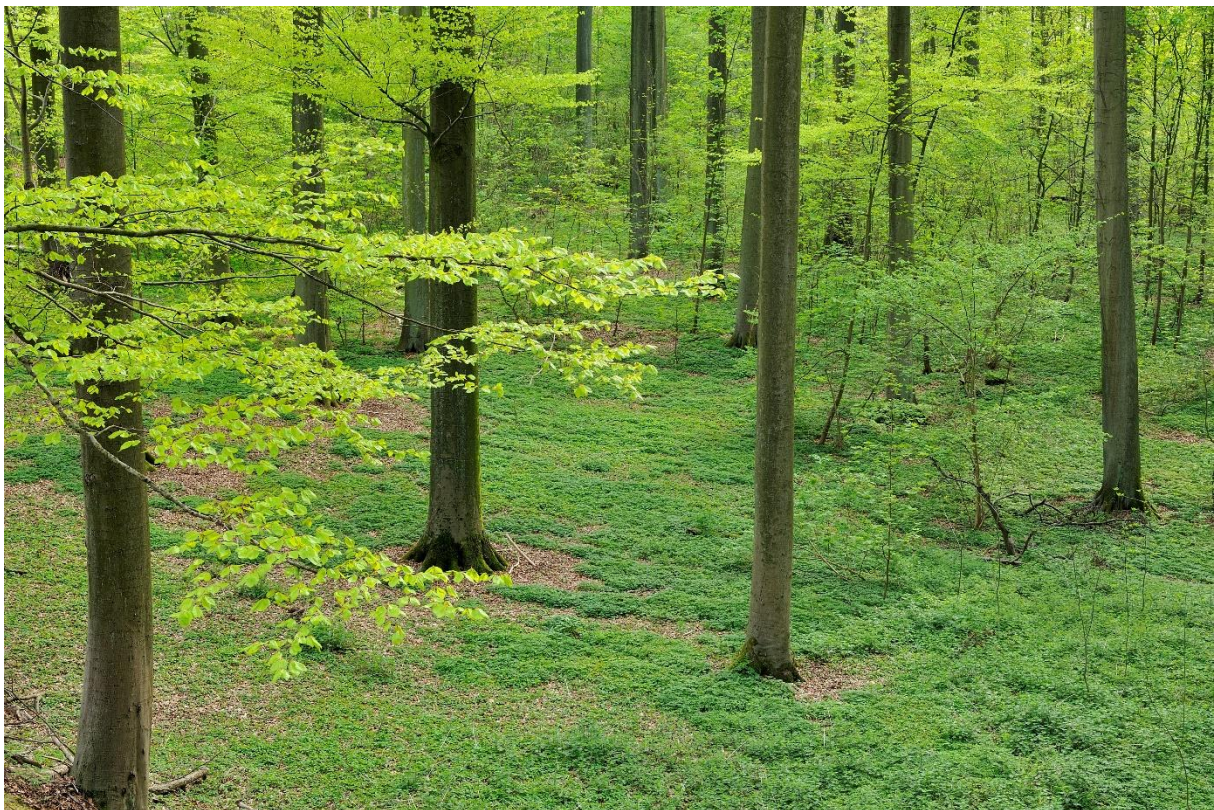

Foto : © Frederic Demeuse

- de bijzondere verbodsbepalingen te schenden in of buiten het Natura 2000-gebied, net als alle andere preventieve maatregelen die in of buiten het gebied nodig zijn om de aantasting van de natuurlijke habitats, evenals significante verstoringen voor de soorten van communautair of gewestelijk belang te vermijden, zoals beschreven in het besluit tot aanwijzing van het Natura 2000-gebied¹¹¹; en

¹¹¹ Artikel 44, § 2, 12° en 13°, gecombineerd met artikelen 48 en 93, 4°, van de ordonnantie natuur.

- de verplichtingen ten laste van de betrokken eigenaars te schenden, zoals beschreven in het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied goedgekeurd door de Regering¹¹².

5) Specifieke verplichtingen van toepassing in de stad

In de stad gelden de volgende normen:

- elke beschermingsmaatregel voor stadsbiotopen en landschapsmaatregelen die de Regering kan treffen (beschermings- en/of aanmoedigingsmaatregel)¹¹³; en
- het parkreglement, dat van toepassing is op gebruikers van de parken, tuinen, plantsoenen, groene ruimtes en onbebouwde gronden beheerd door LB en toegankelijk voor het publiek, ¹¹⁴met uitzondering van de bossen en wouden die onder de bosregeling in de zin van het Boswetboek vallen, en de natuurreservaten¹¹⁵.

Foto : © Xavier Claes

Met '**gebruiker**' wordt bedoeld elke persoon die een park betreedt of er een activiteit uitoefent, en niet het personeel en de diensten van LB en zijn eventuele onderaannemers in het kader van de uitoefening van hun onderhouds-, beheer-, bewakings- en toezichtsoverdrachten¹¹⁶. Worden gelijkgesteld met de gebruikers, de gebruikers van een rijwiel zoals bepaald in artikel 2.15.1 van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg¹¹⁷.

Dit parkreglement verbiedt in het bijzonder het volgende gedrag, behalve wanneer de opheffing van het verbod is aangeduid of wanneer Leefmilieu Brussel een vergunning heeft gegeven¹¹⁸:

- over de omheiningen te klimmen;
- kinderen zonder toezicht te laten;
- te kamperen;
- het plantentapijt, de bomen en de aanplantingen, het meubilair, de gebouwen, de kunstwerken op de waterlopen en de vijvers of de wegen en lanen schade toe te brengen;
- planten of delen van planten, bloemen, paddenstoelen, mossen en korstmossen te plukken, schade toe te brengen of te vernietigen;
- dieren te storen, te vangen of te verwonden, nesten te vernielen en te vissen zonder vergunning, behoudens vrijstelling krachtens artikel 80 van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud¹¹⁹;
- waterlopen, spuien, vijvers of fontein binnen te dringen, of er dieren in te laten binnendringen, of er om het even wat in te gooien, alsook om tijdens de vorstperiode activiteiten op het ijs uit te oefenen;
- de waterhuishouding van waterlopen en vijvers te wijzigen;
- vuur te stoken of vuurwerk af te steken;
- elders dan in de hiertoe voorziene vuilnisbakken vuilnis of gelijk welk afval, incl. groenafval, weg te gooien, te deponeren of achter te laten;
- dieren te voederen;
- de ingangen, toegangen en wegen te versperren en de doorgang te verhinderen voor de gebruikers, met name voor personen met beperkte mobiliteit en voor de dienstvoertuigen, onderhouds- en beheervoertuigen en de voertuigen van de veiligheids- en hulpdiensten, alsook voor elk ander voertuig dat beschikt over een vergunning afgeleverd door Leefmilieu Brussel; en

¹¹² Artikel 44, § 2, 12° en 13°, gecombineerd met artikel 93, 4°, van de ordonnantie natuur.

¹¹³ Artikel 66, § 1, gecombineerd met artikel 93, 6°, van de ordonnantie natuur.

¹¹⁴ Artikel 66, § 2, gecombineerd met artikel 93, 7°, van de ordonnantie natuur ; artikelen 1 en 2 van het parkreglement.

¹¹⁵ Artikel 2 van het parkreglement.

¹¹⁶ Artikelen 1 en 2 van het parkreglement.

¹¹⁷ Artikel 1 van het parkreglement.

¹¹⁸ Artikel 13 van het parkreglement. Voor ontheffingen, zie artikel 13, eerste lid, van het parkreglement.

¹¹⁹ Hiertoe is een specifieke vrijstelling opgenomen in artikel 80 van de ordonnantie natuur.

- de plaatsen die voorbehouden zijn voor welbepaalde spelen te gebruiken voor andere spelen of voor andere doeleinden.

Daarnaast verbiedt het parkreglement ook het volgende gedrag:

- het toelaten van honden op speelpleinen of in andere zones die zijn voorbehouden voor kinderen¹²⁰;
- het rondrijden met een motorvoertuig of het parkeren van een dergelijk voertuig in de parken, tuinen, plantsoenen, groene ruimtes en onbebouwde gronden beheerd door LB en toegankelijk voor het publiek¹²¹; en
- activiteiten van omvangrijke collectieve aard te organiseren, zonder voorafgaande toelating van LB noch bijhorend overleg met de burgemeester van de gemeente waarin het park is gelegen¹²².

Met 'activiteiten van omvangrijke collectieve aard' wordt bedoeld grote samenkomsten van mensen, zoals jaarmarkten, markten, vermakelijkheden en publieke plechtigheden¹²³.

Voorts verplicht het parkreglement in het bijzonder om:

- honden aan de leiband te houden, behalve op de plaatsen waar ze vrij mogen rondlopen¹²⁴;
- voor begeleiders van honden of andere gezelschapshuisdieren, dat ze erop toezien dat de dieren geen hinder veroorzaken voor de andere gebruikers en geen schade toebrengen aan beplantingen of alle andere voorwerpen, noch hinderlijk zijn voor de dieren van andere gebruikers¹²⁵;
- voor begeleiders van honden, dat ze op ieder ogenblik het gedrag van hun hond kunnen controleren en de uitwerpselen van de honden die ze onder hun bewaring hebben, oprapen en meenemen¹²⁶; en
- de rust van het gebied en van andere gebruikers te respecteren en zich te onthouden van activiteiten die het park en de andere gebruikers kunnen storen¹²⁷.

¹²⁰ Artikel 8 van het parkreglement.

¹²¹ Artikel 6 van het parkreglement.

¹²² Artikel 9.3 van het parkreglement.

¹²³ Artikel 135, § 2, 3^e, van de nieuwe Gemeentewet; artikel 9 van het parkreglement.

¹²⁴ Die zones worden aangeduid met gepaste pictogrammen of, desgevallend, tussen de bepaalde tijdstippen; artikel 7 van het parkreglement.

¹²⁵ Artikel 12 van het parkreglement.

¹²⁶ Artikel 7 van het parkreglement.

¹²⁷ Artikel 11 van het parkreglement.

SANCTIES

A. Strafrechtelijke sancties

De mogelijke hoofdstraf bij schending van een van de verplichtingen uit punt III kan gaan van een gevangenisstraf van 8 dagen tot twee jaar en/of een boete van 50 tot 100.000 euro¹²⁸, onder voorbehoud van verzachtende¹²⁹ of verzwarende¹³⁰ omstandigheden en recidive¹³¹.

De bevoegde rechtbank is evenwel bij machte om een alternatieve hoofdstraf uit te spreken voor de straf waarvan hierboven sprake, indien de situatie zich daartoe leent¹³². In dit geval moet de voorkeur worden gegeven aan het uitspreken van een werkstraf¹³³.

Het bedrag van de hierboven vermelde boetes is het wettelijke bedrag. In geval van veroordeling moet dit bedrag vermenigvuldigd worden met acht (omdat de wet voorziet dat dit bedrag verhoogd moet worden met 70 opdecimen, d.w.z. zeventig decimen van dit bedrag)¹³⁴.

Desgevallend kunnen de bijkomende straffen waarin het Strafwetboek voorziet worden uitgesproken¹³⁵ en kunnen bijkomende maatregelen opgelegd worden door de bevoegde rechtbank¹³⁶.

De beslissing tot veroordeling wordt in het strafregister van de betrokkene opgenomen (behalve bij opschorting van uitspraak of het verstrijken van de voorziene termijn)¹³⁷.

B. Administratieve sancties

Het bedrag van de alternatieve administratieve boete gaat van 50 tot 62.500 euro¹³⁸, onder voorbehoud van samenloop van meerdere misdrijven¹³⁹ en recidive¹⁴⁰. Dit bedrag kan verlaagd worden onder het wettelijke minimum in geval van verzachtende omstandigheden¹⁴¹.

De alternatieve administratieve geldboete kan gekoppeld worden aan een bevel tot stopzetting van het misdrijf binnen een bepaalde termijn, op straffe van een dwangsom¹⁴². Het totale bedrag van de dwangsom mag niet meer zijn dan 62.500 euro¹⁴³ en kan worden vastgesteld op één bepaald bedrag of op een bedrag per tijdseenheid of per misdrijf. De dwangsom kan worden opgeheven, de looptijd ervan kan worden geschorst gedurende een bepaalde termijn of het bedrag ervan kan worden verminderd op vraag van de persoon aan wie op straffe van een dwangsom het bevel tot stopzetting van het misdrijf binnen een bepaalde termijn werd opgelegd, indien deze persoon in de gehele of gedeeltelijke, definitieve of tijdelijke onmogelijkheid verkeert om aan het bevel te voldoen¹⁴⁴.

Ten slotte kan een persoon die met een alternatieve administratieve geldboete strafbaar is, vragen om uitstel van de gehele of gedeeltelijke tenuitvoerlegging van de beslissing tot oplegging van een geldboete, indien deze persoon, binnen de periode van vijf jaar voorafgaand aan de vaststelling van het misdrijf, geen alternatieve administratieve geldboete of strafrechtelijke sanctie heeft gekregen wegens een overtreding op de milieuwetgevingen beschermd door het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid, voor een overtreding rechtstreeks voorzien in dit Wetboek of voor een overtreding voorzien in de wet betreffende het dierenwelzijn¹⁴⁵. Het uitstel wordt van rechtswege herroepen indien de betrokken persoon binnen drie jaar vanaf de kennisgeving van de beslissing tot oplegging van een alternatieve administratieve geldboete, een nieuw misdrijf begaat waarvoor een alternatieve administratieve geldboete of een strafrechtelijke sanctie wordt opgelegd¹⁴⁶.

Foto : © Getty Images

¹²⁸ Artikel 31, § 1, van het Wetboek van inspectie.

¹²⁹ Artikel 85 van boek I van het Strafwetboek.

¹³⁰ Artikel 32 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹³¹ Artikel 33 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹³² Zie artikelen 37quinquies tot 37septies en artikelen 37octies tot 37undecies van het Strafwetboek.

¹³³ Artikel 31, § 4, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹³⁴ Artikel 1 van de wet van 5 maart 1952 betreffende de op décimes op de strafrechtelijke boeten (*B.S.*, 3 april 1952, p. 2606).

¹³⁵ Artikel 33bis gecombineerd met artikel 31, tweede lid, van het Strafwetboek en artikelen 35 en 42 tot 43ter van het Strafwetboek.

¹³⁶ Artikelen 34 tot 41 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹³⁷ Artikel 590 van het Wetboek van Strafvordering.

¹³⁸ Artikel 45, derde lid van het Wetboek van inspectie.

¹³⁹ Artikel 48 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴⁰ Artikel 52 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴¹ Artikel 45, vierde lid, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid..

¹⁴² Artikel 46 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴³ Artikel 46 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴⁴ Artikel 46, derde lid van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴⁵ Artikel 45/1, eerste lid van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴⁶ Artikel 45/1, tweede lid van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.